

Ministerul Educației al Republicii Moldova

CURRICULUMUL OPȚIONAL

EDUCAȚIE ECONOMICĂ , ȘI ANTREPRENORIALĂ

**Curriculum pentru învățământul gimnazial
(clasele V – IX)**

Chișinău, 2013

Aprobat:

- la ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces verbal nr.4 din 9.02.2012;

ECHIPA DE LUCRU

Formatori Junior Achievement Moldova

1. **Andoni Vitalie**, cadru didactic, grad didactic unu, LT „Gaudeamus”, mun. Chișinău;
2. **Bolohan Natalia**, cadru didactic, grad didactic doi, Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Prim”, mun. Chișinău;
3. **Gîra Rita**, cadru didactic, grad didactic superior, LT „D.Cantemir”, or. Edineț;
4. **Melinte Iurie**, cadru didactic, grad didactic superior, L.T. „B.P. Hașdeu”, or.Drochia;
5. **Olaru Valentina**, cadru didactic, grad didactic superior, LT „Lucian Blaga”, mun. Chișinău, doctorandă la Catedra de Științe ale Educației, USM;
6. **Pila Victoria**, cadru didactic, grad didactic doi, Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Prim”, mun. Chișinău;

I. PRELIMINARII

Educația economică și antreprenorială pentru adolescenți s-a transformat astăzi într-o necesitate vitală în contextul unei societăți ai liberei inițiative și din perspectiva axării sistemului educațional pe competențe. Principiile și valorile promovate de programele din ciclul gimnazial sunt în strictă corelație cu viața cotidiană, cu modul în care se manifestă indivizii în calitate de consumatori sau producători.

Educația economică, declarată de UNESCO ca una dintre noile educații, îi face pe elevi să înțeleagă problemele din cotidian, îi ajută să identifice și să evalueze consecințele deciziilor personale, ale părinților și autorităților. În sistemul economiei de piață pentru elevi este important să dezvolte abilitățile de gândire economică, să evalueze costurile și beneficiile implicate de diferite decizii, să elaboreze un comportament adecvat societății. Acestea vor contribui la dezvoltarea gândirii critice, la formarea unui sistem de valori și educarea unui cetățean activ și cu spirit de inițiativă.

Programele de educație economică și antreprenorială la ciclul gimnazial formează capacități de înțelegere și rezolvare a problemelor cu care oamenii se confruntă zilnic, facilitează luarea de decizii în situații economice concrete. Curriculum-ul pentru programele de Educație economică și antreprenorială pentru treapta gimnazială constituie un suport didactic de bază adresat profesorului și întregii comunități educaționale pentru realizarea eficientă a procesului educațional și este centrat pe competențe. Documentele conceptuale și normative ale sistemului educațional din Republica Moldova tratează *Educația Economică și antreprenorială* ca parte integrantă conceptului și practicii educaționale moderne.

Pioneratul implementării programelor de Educație economică în sistemul educațional al Republicii Moldova aparține organizației obștești Junior Achievement Moldova, care este o organizație non-profit fondată în anul 1995, membră a rețelei JA Worldwide, www.ja.org și a Centrului Regional de la Bruxelles, JA-YE Europe www.ja-ye.org. Misiunea organizației constă în motivarea și pregătirea tinerei generații pentru a se afirma cu succes în economia de piață.

În acest scop, organizația implementează în școlile din Republica Moldova programe opționale de educație economică și antreprenorială. Junior Achievement este o organizație non-profit finanțată de peste 100.000 de firme, fundații și persoane particulare. Scopul Junior Achievement este de a instrui și a inspira tinerii să aprecieze antreprenoriatul liber, să înțeleagă economia și afacerile și să fie gata pentru angajarea în câmpul muncii. De la fondarea organizației în 1919 în SUA, Junior Achievement a contribuit la educația economică și antreprenorială a tinerilor în SUA și alte peste 100 țări de pe glob, inclusiv Republica Moldova.

II. CONCEPȚIA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

Educația Economică și antreprenorială contribuie ca elevii să înțeleagă problemele cu care se confruntă, îi familiarizează cu conceptele economice fundamentale și cu modul economic de gândire. Îi face să-și dezvolte deprinderi de gândire economică și acțiune eficientă, să-și dezvolte abilități fundamentale de judecată pentru a deveni cetățeni raționali și activi. Ea se constituie ca un domeniu important de formare a personalității elevului prin pregătirea economică pentru viața individuală.

Scopul fundamental al *Educației Economice și antreprenoriale* este acela de a-i familiariza pe elevi cu aspecte ale vieții economice, într-o lume în care există tot mai multe interdependențe și a forma competențe economice pentru integrarea socială a individului.

Competențele economice reprezintă achizițiile principale ale elevului și finalitățile de bază ale educației economice. Ele au caracter cognitiv-teoretic și acțional-practic și sunt valorificabile prin abilitatea de a desfășura diverse activități practice cu caracter economic și de a obține rezultatele scontate. Competențele economice se identifică în mare măsură cu activitățile de cunoaștere: rearanjarea, reorganizarea, transformarea cunoștințelor anterioare, incorporarea lor într-un sistem general și integrarea în structura cognitivă a subiectului. Fiecare achiziție cognitivă contribuie la o restructurare a acestora, astfel ca în conștiința elevilor se organizează structuri cognitive, care se dezvoltă treptat și se stabilesc legături, asociații și se realizează sinteze noi, ce dau profunzime cunoașterii și contribuie la formarea *competențelor economice cognitiv-teoretice*.

În ultima instanță, competența cognitiv-teoretică se probează prin cunoștințe temeinice, prin priceperea și abilitatea de a acționa, de a desfășura diverse activități practice cu caracter economic și de a obține rezultate apreciate de cei din jur (învățător, colegi, părinți). Aceste abilități le definim drept *competențe economice acțional-practice*.

Fiind realizată corect și sistematic, *Educația Economică și antreprenorială* creează o *gândire economic elementară* proprie, caracterizată prin spirit întreprinzător, soluționare creativă a problemelor, inițiativă, responsabilitate, atitudine conștientă față de bunurile sociale și personale, față de muncă și de valorile general - umane.

Gândirea economică devine o capacitate permanentă a omului de a reflecta corect viața economică a societății, relațiile economice și activitatea economică personală. Ea are calitatea de a însuși noțiuni, categorii, fenomene economice și de a le conștientiza și poate fi format în cadrul competențelor școlare specific.

Competența școlară reprezintă un ansamblu/sistem integrat de *cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini* dobândite de elev prin învățare și mobilizare în contexte specifice de realizare, adaptate vârstei elevului și nivelului cognitiv al acestuia, în vederea rezolvării unor probleme cu care acesta se poate confrunta în viața reală. (X. Roegers)

Antreprenoriatul se referă la capacitatea unei persoane de a-și pune în practică ideile. Aceasta implică inovare, creativitate și asumarea unor riscuri, precum și capacitatea de a planifica și de a gestiona proiecte pentru realizarea unor obiective. *Competențele antreprenoriale* reprezintă un sprijin pentru orice persoană în viața cotidiană privată și publică, sporește gradul de conștientizare al angajaților cu privire la contextul activității lor și sporește capacitatea acestora de a profita de oportunități, oferă o bază pentru antreprenorii care întreprind activități sociale sau comerciale.

Programele de educație economică și antreprenorială la ciclul gimnazial se caracterizează prin: *Caracter aplicativ* – sunt structurate după principiul „*învață acționînd*”, astfel elevii sunt antrenați în activități care facilitează descoperirea de sine stătătoare a adevărurilor despre economie și antreprenoriat, consolidînd cunoștințe cu capacități/abilități practice și atitudini față de realitățile din jur și formînd convingeri despre posibilitățile de afirmare a persoanei; caracterul aplicativ este consolidat și prin parteneriatul profesor-consultant, prin coparticiparea voluntarului din lumea de afaceri la predarea disciplinei;

Caracter succesiv – fiecare program prevăzut pentru o anumită clasă este o entitate separată, înțelegerea și însușirea căreia nu necesită obligatoriu studierea prealabilă a altor programe economice, deoarece preia conceptele studiate anterior (școala primară,) și le tratează mai aprofundat, în conformitate cu particularitățile de vîrstă și gradul de înțelegere al elevilor;

Flexibilitate – deși există eșalonări de vîrstă și recomandări concrete de implementare pentru fiecare program în cadrul nivelului gimnazial, sunt posibile fluctuații și ajustări la necesitățile/condițiile concrete ale instituției (existența profilului economic) sau contingentului de elevi. Pe parcursul unui an de studiu poate fi studiat un singur program sau suplimentarea acestuia cu unități de învățare din alte programe economice propuse.

Programele de *Educație economică și antreprenorială* de la ciclul gimnazial sunt propuse sub forma de cursuri opționale sau extracurriculare de 34 de ore pe an, pentru elevii din clasele a V-a a IX-a. Pentru instituțiile de învățămînt ce

au clase cu profil economic, programele de *Educație economică și antreprenorială* devin discipline obligatorii conform Planului-cadru de învățământ, de aceea unele programe sunt constituite din 68 de ore.

Studiind programele de *Educație economică și antreprenorială* elevii vor însuși noțiuni economice fundamentale, vor descoperi modul de funcționare a afacerilor în economia de piață și pe piețele internaționale, își vor cerceta propriile interese și oportunități legate de carieră.

III. PRINCIPII ȘI VALORI:

Competențele generale și specifice care trebuie formate prin procesul de predare – învățare a programelor de educație economică și antreprenorială la ciclul gimnazial au la bază mai multe principii și promovează o serie de valori.

PRINCIPII	VALORI
- <i>Învățare prin acțiune;</i> - <i>Caracter aplicativ;</i> - <i>Centrare pe elev;</i> - <i>Coresponderea curriculumului cu experiența și practicile actuale;</i> - <i>Interdisciplinaritatea;</i> - <i>Accesibilitate;</i> - <i>Raportarea nevoilor individuale la binele public;</i> - <i>Responsabilitatea pentru propria carieră.</i>	<i>Raționalitate;</i> <i>Eficiență</i> <i>Inițiativă și libertate economică;</i> <i>Securitate și echitate economică;</i> <i>Egalitate de șanse;</i> <i>Respectarea legii.</i>

IV. COMPETENȚE-CHEIE/TRANSVERSALE ȘI TRANSDISCIPLINARE (TREAPTA GIMNAZIALĂ)

1. Competențe de învățare/de a învăța să înveți

- Competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individual, cât și în grup.

2. Competențe de comunicare în limba maternă/limba română

- Competența de realizare a unor contacte comunicative constructive în limba română /limba maternă atât oral, cât și în scris.
- Competența de utilizare adecvată în limba maternă/limba română a terminologiei specifice disciplinelor de învățământ studiate la treapta gimnazială.

3. Competențe de comunicare într-o limbă străină

- Competențe de a comunica într-o limbă străină în situații cunoscute, modelate.

4. Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie

- Competențe de a dobîndi și a aplica cunoștințe de bază din domeniul Matematică, Științe ale naturii și Tehnologii în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.

5. Competențe acțional-strategice

- Competențe de a identifica probleme acțional-strategice și a propune soluții de rezolvare.
- Competențe de a-și planifica activitatea, de a prognoza rezultatele așteptate.
- Competențe de a elabora strategii de activitate în grup.

6. Competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC)

- Competențe de utilizare în situații reale a instrumentelor cu acțiune digitală (telefonul, teleghidul, calculatorul electronic etc.).
- Competențe de a proiecta documente și a utiliza serviciile electronice de bază (e-guvernare, e-business, e-educație, e-sănătate, e-cultură) în comunicare și dobîndirea informațiilor, inclusiv prin rețeaua Internet).

7. Competențe interpersonale, civice, morale

- Competențe de a lucra în echipă, de a preveni și rezolva situațiile de conflict.
- Competențe de a accepta și a respecta valorile fundamentale ale democrației, ale practicilor democratice și ale drepturilor omului.
- Competențe de a se comporta în situații cotidiene în baza normelor și valorilor moral-spirituale.

8. Competențe de autocunoaștere și autorealizare

- Competențe de a se autoaprecia adecvat și a-și valorifica potențialul pentru dezvoltarea personală și autorealizare.
- Competențe de a alege modul sănătos de viață.
- Competențe de a se adapta la condiții noi.

V. COMPETENȚELE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI.

Pentru programele opționale la *Educație economică și antreprenorială* sunt preconizate patru competențe specifice:

1. Înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni și concepte specifice economiei.
2. Aplicarea cunoștințelor economice pentru analiza situațiilor, evenimentelor, proceselor din viața cotidiană și în luarea deciziilor adecvate.
3. Stabilirea, valorificarea oportunităților de carieră și încadrare în câmpul muncii în scopul autorealizării personale.
4. Respectarea normelor legale și standartelor etice în activitatea antreprenorială și de simplu consumator.

VI. REPARTIZAREA TEMELOR PE CLASE ȘI UNITĂȚI DE TIMP.

Structura și conținutul Curriculum-ului programelor opționale de *Educație economică și antreprenorială* (clasele V-a – a IX-a) sînt concepute pentru curriculumul la decizia școlii cîte **1 oră pe săptămînă** (total **34 ore** anual pentru fiecare clasă). Pe parcursul studierii acestor programe se vor respecta principiile didactice și cele specifice educației economice. Programele pot fi studiate în clasele recomandate conform tabelului din administrarea disciplinei pe parcursul unui an de studiu sau semestru. Educația economică și antreprenorială la treapta gimnazială se axează pe studierea următoarelor programe:

Noi și Europa;

Lumea Nastră;

Eu și Economia;

Spiritul antreprenorial;

Economia în cifre;

Piața internațională;

Cheia Succesului.

Minifirma școlară

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Programe	Clasa	Nr. de unități de conținut pe clase	Nr. de ore pe an/clase cu profil
Disciplină opțională	Științe socio-umane	Noi și Europa	V,VI	4	17/34
		Lumea Noastră	V,VI	4	17
		Eu și Economia	VI,VII	7	34/68
		Spiritul antreprenorial	VI, VII	9	34/68
		Economia în cifre	VII,IX	8	17/34
		Piața internațională	VIII,IX	10	17/34
		Cheia succesului	IX	7	17/34
		Minifirma școlară	IX	5	17/34

VIII. SUBCOMPETENȚE, UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE, SUGESTII DE CONȚINUTURI, ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE

Noi și Europa

Noi și Europa – Programul denotă importanța resurselor pentru organizarea unei afaceri, dezvoltă capacități de identificare și rezolvare a problemelor cu caracter economic. Acesta ajută elevii să determine modul de producere și distribuire a bunurilor și serviciilor. Programul oferă elevilor informații despre resursele disponibile în regiunea în care locuiesc și modul în care sunt folosite în lumea afacerilor pentru a fi transformate în bunuri și servicii de larg consum.

Activitățile stimulează interesul elevilor pentru procesul de producere și distribuire a bunurilor și serviciilor în regiunea lor și dezvoltă abilități de rezolvare a unor probleme ale comunității. Programul explorează mediul de afaceri european și felul în care diversitatea resurselor și locațiilor afectează indivizii și firmele, generând interdependența țărilor. Elevii deprind abilități și concepte specifice mediului de afaceri și economiei și înțeleg nevoia de a coopera pentru a folosi resursele cât mai eficient. Programul contribuie la o mai bună cunoaștere a economiei europene și la o înțelegere a modului de adoptare a deciziilor într-o afacere.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
1. Explicarea noțiunilor economice; 2. Identificarea și determinarea importanței resurselor în desfășurarea activității de afaceri; 3. Analizarea modului de producere și distribuire a bunurilor și serviciilor; 4. Analizarea raportului dintre veniturile și cheltuielile unei firme; 5. Adoptarea de decizii raționale în cadrul unor situații și rezolvarea problemelor economice; 6. Aprecierea rolului studiilor pentru viitoarea lor carieră.	Tipurile de resurse • Noțiunea de resurse; • Resursele naturale; • Resursele umane; • Resursele de capital; • Un loc cunoscut, unul necunoscut; • Resursele regiunii; • Resursele țării. Utilizarea resurselor: • Noțiunea de economie și produs; bunuri și servicii; • Utilizarea resurselor; • Mediul înconjurător urban; • Ce trebuie să facem cu reziduurile menajere? • Suntem cercetatori; • Înființarea unei asociații în școala mea; • Jocul Reducem – Reutilizăm – Reciclăm; • Cum protejăm resursele naturale? • Firma prietenoasă; • Actorii sociali.	• Exerciții de explicare și utilizare a noțiunilor economice; • Evaluarea importanței resurselor și clasificarea lor; • Studiu de caz; • Elaborare de poster; • Discuții dirijate; • Rebus economic; • Elaborarea și analizarea rapoartelor de venituri și cheltuieli; • Identificarea bunurilor și serviciilor; • Rezolvarea de probleme; • Jocul didactic: „Tu ești responsabil”; • Atelier de producție; • Lecturi suplimentare; • Proiecte de grup; • Invitarea persoanelor resursă.

	Opțiuni și decizii: • Noțiuni: venit, cheltuieli, profit;• Valoare adăugată, produse și etichete ;• Rapoart de cheltuieli și venituri;• Decizia de afaceri;• O decizie dificilă;• Să punem bazele propriei noastre afaceri;• Hai sa producem (Alegerea produsului);• Finanțele afacerii noastre;• Protejarea resurselor în producție;• Producția (procesul tehnologic);• Planul de lucru pentru târg. Tu ești responsabil: • Noțiunea de impozit;• Fluxuri bănești într-o afacere;• Rolul profitului în asigurarea succesului;• Rolul impozitelor în societate;• Dinamica resurselor;• Resurse în mișcare	

LUMEA NOASTRĂ

Lumea Noastră – programul prezintă diferite aspecte din economia mondială și furnizează informații practice despre comerțul internațional. În cadrul programului elevii vor identifica noțiunile de import și export, beneficiile și deficiențele comerțului internațional, rolul schimbului valutar și interdependența economică a statelor lumii.

Subcompetențe	Unitatea de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
1. Explicarea și utilizarea noțiunilor economice; 2. Descrierea mecanismului comerțului internațional și a diferențelor între exporturi și importuri; 3. Identificarea beneficiilor și deficiențelor comerțului internațional; 4. Analizarea rolului schimbului valutar pe piața internațională; 5. Demonstrarea modalității de încadrare a firmelor în economia mondială; 6. Utilizarea cunoștințelor economice în rezolvarea unor probleme din viața reală.	Comerțul internațional • Import și export, • Rolul comerțului în economia mondială; • Interdependența economică dintre țări. Schimb valutar • Rata de schimb valuar; • Prețul produselor exportate; • Banii și circulația lor în lume. Activitatea de afaceri • Marketing internațional; • Decizii de marketing; Probleme economice globale • Comerțul internațional; • Strategia de marketing internațional.	• Definirea noțiunilor; • Calcule de convertire a valutei; • Joc de rol; • Studiu de caz; • Adoptarea de decizii; • Argumentarea deciziilor; • Discuție dirijată; • Simulări de situații; • Elaborare de postere; • Prezentarea.

EU ȘI ECONOMIA

Eu și Economia – programul facilitează evaluarea capacităților și intereselor personale, explorează posibilități de edificare a unei cariere de succes și relevă valoarea studiilor. Programul va consolida capacitățile de elaborare și gestionare a bugetului personal și familial, de soluționare a problemelor, de autoevaluare, de colaborare în echipă și asumarea diferitelor roluri. **Eu și economia** abordează teme legate de abilitățile și interesele personale, opțiuni de carieră și management financiar personal și familial. Lecțiile evidențiază modul în care deciziile elevilor cu privire la educație, carieră, cheltuieli și investiții influențează rolul lor în societate.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținut	Strategii didactice
1. Explicarea și utilizarea noțiunilor economice; 2. Identificarea și argumentarea intereselor profesionale; 3. <i>Demonstrarea punctelor forte;</i> 4. <i>Analizarea importanței studiilor în alegerea profesiei;</i> 5. <i>Descrierea profesiei dorite;</i> 6. <i>Utilizarea cunoștințelor economice în elaborarea unui buget personal;</i> 7. <i>Identificarea rolului anunțurilor publicitare în sistemul economic;</i> 8. <i>Analizarea importanței elaborării bugetului;</i>	Relații personale și profesionale • Prima ipresie; • Să facem cunoștință. Interese profesionale • Inventarul intereselor profesionale; • Calea spre succes; • Punctele forte ale fiecăruia. Alegerea carierei • Cheia succesului; • Scopurile noastre; Valoarea studiilor • Ce putem învăța;	• Definirea noțiunilor; • Joc de rol; • Discuție dirijată; • Simularea situațiilor; • Elaborarea bugetului; • Rebus economic; • Completarea tabelului; • Diagrama Venn; • Completare de cereri; • Elaborarea CV-ului; • Elaborarea posterelor publicitare. • Analiza situațiilor bugetare

9. Identificarea cerințelor pentru obținerea unui credit; 10. Determinarea veniturilor și cheltuielilor în baza unui buget elaborat.	• Rolul studiilor și alegerea profesior; • Cum ne angajăm în câmpul muncii. Bugetul și finanțele • Bugetul personal; • Bugetul familiei; • Proiectarea unui buget. Cum și ce cheltuim • Venituri și cheltuieli; • Anunțurile publicitare; • Mica publicitate: avantaje și dezavantaje. Creditele • Cum obținem un credit; • Utilitatea creditelor.	• Calcule matematice • Completarea de formulare • Interviu • Luarea deciziilor • Lucru în echipă • Realizarea de tabele • Rezolvarea problemelor.

SPIRITUL ANTREPRENORIAL

Spiritul antreprenorial – programul explică cum funcționează o companie și explorează caracteristicile de bază ale sistemului economiei de piață. Prin intermediul unor activități practice elevii se familiarizează și aplică concepte cardinale cum ar fi: piața, structura acesteia, producător și consumator, cerere și ofertă, prețurile și profiturile, venituri și cheltuieli, specializarea și diviziunea muncii. Acest program îi ajută pe elevi să înțeleagă principalele caracteristici ale sistemului economic bazat pe proprietatea privată și pe spiritul antreprenorial, cât și rolul companiilor în acest sistem. Activitatea este gândită să consolideze conceptele economice predate în cadrul altor cursuri. Elevii învață

primii pași ai organizării unei companii, cum să producă și să aducă pe piață un produs. Ei învață totodată despre responsabilitățile sociale ale companiilor și despre rolul guvernului într-o economie de piață.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținut	Strategii didactice
1. Explicarea și utilizarea noțiunilor economice; 2. Identificarea bunurilor și serviciilor în viața cotidiană; 3. Determinarea beneficiilor concurenței în economia de piață. 4. Analiza impactului prețului și deciziilor de marketing asupra economiei; 5. Exemplificarea resurselor necesare pentru funcționarea unei afaceri într-o economie de piață; 6. Utilizarea cunoștințelor economice în elaborarea unui plan de afaceri / marketing;	Consumatorul în economie • Cine sunt consumatorii; • Bunuri și servicii; • Rolul consumatorului în producția bunurilor și serviciilor; • Lumea afacerilor. Concurența • Pilonii economiei de piață; • Rolul concurenței în producere; • Beneficiile concurenței pentru consumatori; Roata spiritului antreprenorial • Organizarea și administrarea unei afaceri; • Antreprenoriatul; • Roata spiritului antreprenorial; • Planul de afaceri. Costuri de producție. Forme de organizare a afacerilor • Intreprindere individuală, • Parteneriat (SRL); • Societate pe acțiuni;	• Exerciții de definire a noțiunilor; • Elaborarea postereleor; • Rebus economic; • Discuții dirijate; • Joc de rol; • Simulare de situații; • Elaborarea unui poster publicitar; • Analiza anunțurilor publicitare; • Elaborarea și analiza planurilor de afaceri; • Studiu de caz; • Completarea tabelului; CAPs, • Exerciții grafice; • Diagrama Venn; • Soluționarea de probleme; • Studiu de piață; • Interpretarea diagramelor.

7. Descrierea principalelor caracteristici a diverselor forme de organizare a afacerilor; 8. Estimarea cheltuielilor de producție și elaborarea principalelor strategii economice; 9. Analizarea unor probleme economice a comunității; 10. Utilizarea conceptelor economice pentru explicarea comportamentelor individuale și colective; 11. Utilizarea cunoștințelor economice în rezolvare unor probleme prin cooperarea cu ceilalți; 12. Identificarea rolului guvernului în circuitul economic; 13. Determinarea etapelor ciclului economic.	• Avantaje și dezavantaje a diverselor forme de organizare a afacerilor. Cererea și oferta • Calitatea – criteriu de bază a unui produs; • Cererea; • Oferta; • Prețul de echilibru al pieții. Marketing • Publicitatea; • Planul de marketing; • Competitivitatea; • Fluxul circular. Companiile și responsabilitatea socială • Etica în viața de afaceri; • Responsabilitatea socială a companiilor;	
	Viața economică a localității • Rolul guvernului în circuitul economic. Responsabilitățile guvernului; • Dilemele localității. • Indicatori economici • Indicatori economici; • Etapele ciclului economic; • Interpretarea grafică a etapelor ciclului economic.	

ECONOMIA ÎN CIFRE

Economia în cifre – programul contribuie la înțelegerea de către elevi a conceptelor economice prin intermediul calculelor matematice. În cadrul programului elevii vor conștientiza importanța matematicii pentru viitoarea lor carieră și pentru tranzacțiile economice, vor dezvolta deprinderile și aprofunda înțelegerea conceptelor de la orele de matematică.

Programul pune în legătură comunitatea de afaceri, școala și familia, prin implicarea noțiunilor de matematica generală, algebră simplă și geometrie. Elevii sunt antrenați într-o serie de activități ce stimulează gândirea, care îi ajută să înțeleagă mecanismul utilizării conceptelor matematice în viitoarea lor carieră dar și în tranzacțiile economice personale.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținut	Strategii didactice
1. Explicarea și utilizarea termenilor economici și matematici; 2. <i>Definirea conceptelor de : număr, sistem de operații;</i> 3. <i>Utilizarea metodelor statistice de analiză a informațiilor;</i> 4. <i>Utilizarea diverselor metode de demonstrare;</i> 5. <i>Efectuarea presupunerilor și estimărilor în baza datelor statistice;</i> 6. <i>Determinarea standardelor de calitate a produselor;</i>	Matematica la locul de muncă • Matematicii pe piața forței de muncă; • Rolul matematicii pentru o carieră de succes; • Alegeri dificile. Numere și operații • Servicii bancare; • Declarația pe venit; • Creditul de consum. Funcții, grafice și tabele • Reprezentare grafică în economie;	• Exerciții de definire a noțiunilor; • Elaborarea posterelor; • Rebus economic; • Discuții dirijate, • Joc de rol; • Simulare de situații; • Elaborarea și analiza planurilor de afaceri; • Studiu de caz; • Completarea tabelului; • Exerciții grafice;

7. Identificarea factorilor ce influențează cariera; 8. Analiza pieții și adoptarea de decizii; 9. Identificarea tipurilor de instituții financiare și a serviciilor bancare; 10. Analiza serviciilor bancare; 11. Identificarea principalelor impozite plătite de cetățenii Republicii Moldova; 12. Utilizarea operațiunilor matematice în analiza economică; 13. Utilizarea reprezentării grafice în economie.	• Instrumente matematice în economie (funcții, grafice, tabele); • Măsurări, corectitudine și precizie • Calcularea stocului; • Importanța măsurărilor exacte. Eșantoane, estimări, măsurări • Procedee matematice: eșantionul statistic, calcularea mediei, estimarea; • Oportunități de carieră; • Lansarea unei firme; • Estimarea bugetului personal; • Costul unui serviciu. Rate și proporții • Rată; • Proporție; Arie, perimetru și volum • Aria, perimetru și volumul – vizualizarea spațială; • Oportunități de carieră; Statistici și probabilitate • Probabilitatea, statistica; • Oportunități de carieră.	• Soluționarea de probleme; • Studiu de piață; • Interpretarea diagramelor; • Exerciții de calcul; • Elaborare de proiecte; • Operarea de măsurări și transformări a diverselor unități de măsură; • Aplicarea diverselor modalități de măsurare.

PIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Piața internațională – programul oferă modele de interacțiune dintre diverse popoare, diverse sisteme economice prin intermediul schimbului comercial. Elevii vor studia diverse sisteme economice, resursele existente în diferite regiuni ale lumii și rolul acestora în comerțul internațional, precum și efectele emigrării și posibilitățile de afirmare în propria țară. Programul vine în întâmpinarea necesității elevului de a acumula informații despre: aspectele cheie ale economiei globale, modalitatea de funcționare a comerțului internațional, impactul comerțului internațional asupra vieții cotidiene a individului.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
1. explicarea și utilizarea noțiunilor economice; 2. Identificarea diferențelor dintre producător și consumator; 3. Determinarea etapelor de producție în circuitul economic; 4. Analizarea beneficiilor comerțului extern; 5. Identificarea deosebirilor și asemănarilor între diferite sisteme economice; 6. Conștientizarea rolului tradițiilor și culturii în afaceri; 7. Descrierea rolului organizației mondiale a comerțului pentru diferite state ale lumii;	Consumatori și producători • Consumator; • Producător; • Produse. Bunuri de import; • Valoarea adăugată; • Etape de producție; • Preț de cost. Comerțul extern • Beneficiile comerțului extern; • Estimarea resurselor naționale; • Decizii de producție; Sisteme economice • Sistemul administrativ; • Sistemul de piață; • Sistemul tradițional.	• Studiu de caz; • Explicarea noțiunilor economice, • Completarea tabelului; • Studiu de piață; • Discuție dirijată; • Rebus economic; • Elaborarea posterelor; • Proiect de grup; • Turul galeriei; • Discuție panel; • SINELG; • Simularea situațiilor; • Diagrama Venn; • Graficul T;

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
8. Identificarea rolului și importanței banilor și scimburilor valutare; 9. Analiza consecințelor migrației pentru piața națională și internațională a muncii.	Productivitatea muncii • Estimarea resurselor și localizarea producției; • Rolul progresului tehnologic la creșterea productivității; • Practici de afaceri; • Mediul de afaceri; • Tradiții și cultură în afaceri; • Modele economice de succes. Tarife și cote comerciale • Profituri și riscuri. Grupuri de interese; • Tarife și cote comerciale. Organizația mondială a comerțului • Reglementări normative în activitatea economică – Acordul General cu privire la tarife și comerț; • Premisele fondării OMC. Structura și modul de funcționare; • Dispute comerciale.	• Prezentarea power point; • Excursie la bancă.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
	Rolul banilor pe piața internațională • Bancnote și monede; • Schimbul valutar. Rata de schimb; • Rolul banilor pe piața internațională. Oportunitățile comerțului • Spirit antreprenorial global; • Elementele afacerilor globale; • Cerințele pieții globale; • Profesii și abilitățile necesare pe piața internațională a muncii. Prosperitate economică • Strategii economice; • Stimulente economice; • Reglementări guvernamentale; • Penurie și consum. Migrația și rolul ei pe piața internațională a muncii • Emigranți și imigranți; • Impactul politicii migraționale pentru piața muncii.	

CHEIA SUCCESULUI

Cheia succesului – programul oferă posibilități de analiză și identificare a cunoștințelor, capacităților și intereselor profesionale, oferind perspective de edificare a unei cariere de succes. În cadrul programului elevii vor învăța să scrie un CV, să susțină un interviu și să dezvolte abilitățile unui om de succes. În cadrul cursurilor, se vor aborda subiecte ca stilul de viață, strategii de viață și carieră, resursele, produsele și consumatorii, tinerii fiind scoși din mediul lor educațional specific, și antrenați într-o experiență dinamică, motivantă, care le poate schimba într-un mod pozitiv concepția despre lume și viață.

Subcompetențe	Unități de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
Identificarea abilităților omului de succes; Realizarea portretului omului de succes; Aprecierea abilităților personale pentru diferite domenii de activitate; Dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă; Conștientizarea importanței relațiilor interpersonale; Analizarea rolului mimicii și gesturilor în comunicare; Descoperirea regulilor de cooperare în grup;	Acesta sunt eu Portretul omului de succes; Abilitățile de succes; Tu alegi. Învăță să ascult Comunicarea nonverbală; Comunicarea eficientă; Comunicarea în rețea. Încerc să mă prezint ca membru al grupului Profesiunea mea de vis; Scrisoare de motivare; Pregătirea pentru angajare; Gîndesc ca un invingător Situațiile de conflict între angajați și angajator;	Proiect de grup; Posterul; Brainstorming; Discuție dirijată; Rularea DVD-ului; Joc de rol; Predarea complementară; Fișe de lucru; Studiu de caz; Conversație euristică; Puzzle; Joc didactic, Concurs; Observare programată; Pagină de jurnal;

8. Argumentarea necesității scrisorii de motivare pentru angajare; 9. Identificarea soluțiilor favorabile în situații de conflict; 10. Realizarea unui CV și unei cereri de angajare - model; 11. Identificarea priorităților în cazul pregătirii pentru un interviu de angajare; 12. Analiza aspectelor pozitive și negative ale unui interviu de angajare.	• Identificarea soluțiilor favorabile; • Soluții faorabile și defavorabile; • Fiecare dintre noi poate fi un învingător. Caut soluții inteligente • Decizii în sitație – problemă; • Soluții optime. CV-ul de succes • Structura unui CV; • Sugestii pentru completarea unui CV; • Ce NU scriem în CV; • Cererea de angajare; Interviul de angajare • Stabilirea priorităților; • Pregătirea pentru interviul de angajare; • Dress –code la interviul de angajare; • Stilul de comportare la interviu; • Întrebări capcană în timpul interviului de angajare; • Interviul de angajare; • Aspecte pozitive și negative ale interviului de angajare.	• Studiu algoritmicizat; • Scriere reflexivă.

MINIFIRMA ȘCOLARĂ

Minifirma școlară – programul este un atelier practic și contribuie la acumularea cunoștințelor în vederea funcționării întreprinderii mici: crearea, administrarea și lichidarea acesteia. Elevii se vor implica în mediul de afaceri și de producție, vor da dovadă de inițiativă și responsabilitate. Este un program ce prezintă tematica antreprenorială într-o manieră diferită, reușind, prin intermediul unei diversități de activități practice și de instrumente menite să sprijine diferite stiluri de învățare, să contribuie la dezvoltarea antreprenorială a elevilor și la creșterea gradului lor de înțelegere a relației dintre ceea ce învață în școală și participarea cu succes la economia global.

Subcompetențe	Unitatea de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
Obținerea acordului părinților pentru implicarea în minifirma școlară; Identificarea unor bunuri NOI necesare fiecărei persoane; Elaborarea ideilor de afaceri și argumentarea lor; Formularea denumirii firmei și sloganului acesteia; Adoptarea deciziilor comune referitoare la profit; Demonstrarea abilităților necesare pentru ocuparea unei funcții în minifirma școlară;	Informare, motivare și colaborare Ce este minifirma școlară. Scrisoare către părinți; Etapale activității într-o MȘ Idei de produse și servicii Sondaajul în școală. Studierea pieței Elaborarea și evaluarea ideii de afacere; Denumirea și imaginea firmei. Valorile Firmei noastre	Explicarea termenilor economici; Sudiu de caz; Scriere reflexivă; Sondaajul; Brainstorming; Discuție dirijată, Studiul algoritimizat; Metoda PMI (plus, minus, interesant); Lucru în grup; Postere publicitare; Prezentare power point; Conversație euristică; Turul galeriei.

7. Demonstrarea capacităților de completare a cererilor de angajare pentru minifirma școlară; 8. Utilizarea cunoștințelor economice pentru elaborarea unui plan de afaceri; 9. Utilizarea cunoștințelor economice în elaborarea unui raport financiar; 10. Argumentarea importanței publicității pentru minifirma școlară; 11. Demonstrarea capacităților de lucru în echipă în timpul producerii; 12. Identificarea metodelor de realizare a producției; 13. Utilizarea cunoștințelor matematice în elaborarea totalurilor financiare; 14. Aprecierea muncii în miifirma școlară pentru fiecare participant.	Dezvoltarea ideii de afaceri • De ce este necesar un Plan de Afaceri? • Descrierea ideii de afaceri • Planul d afaceri; • Raportul financiar. • Finanțe; • Marketing; • Producție; • Vânzări; • Costuri și beneficii Să ne organizăm minifirma școlară • Funcții în minifirma școlară; • Cererea de angajare; • Elaborarea de CV • Concediere și promovare • Modele de management	

Subcompetențe	Unitatea de învățare, sugestii de conținuturi	Strategii didactice
	Să muncim în minifirma școlară • Capitalizarea. Completarea chitanțelor • Eficiența muncii • Ambalajul nostru. • Etichetarea produselor • Tehnici de vânzare. Eu sunt vânzător • Gestionarea stocului. • Comunicarea eficientă în companie Lichidarea minifirmei școlare • Pregătirea de lichidare. • Registrele MȘ; • Totaluri financiare; • Lichidarea minifirmei; • Ce vom face cu profitul?	

IX. STRATEGII DIDACTICE

Componentele de bază ale oricărui curriculum sunt strategiile educaționale, metodele și tehnicile didactice utilizate în cadrul procesului de predare-învățare îndreptate spre realizarea eficientă a finalităților curriculare. Metodologia didactica a *Educației economice* și antreprenoriale este centrată pe elev ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia înspre formarea competențelor specifice. În vederea valorizării competențelor și a asigurării transferabilității acestora la nivelul diferitelor activități (școlare și extrașcolare), se recomandă ca strategiile didactice utilizate în predarea disciplinei *Educație economică* să pună accent pe:

- dezvoltarea receptivității elevilor și a capacităților de abordare rațională a problemelor economice personale și publice, în contextul unui mediu economic, social și cultural complex și dinamic;
- dezvoltarea gândirii critice, aplicată la realitate, dar și formarea unei atitudini pozitive față de viață, curajul de a se confrunta cu diverse probleme;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă antreprenorială și de implicare în viața comunității;
- explorarea opțiunilor de carieră și management financiar personal și familial;
- formarea de opinii, mentalități sau comportamente;
- coerență și abordări inter- și transdisciplinare.

Educația economică și antreprenorială aspiră spre o ajustare optimă a sistemului metodologic la necesitățile de învățare ale diverselor categorii de elevi/ de vîrsta, interese, receptivitate/, optînd pentru sporirea caracterului activ-participativ al metodelor de învățare, pe aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii informaționale, care să-l implice pe elev direct în procesul de învățare, stimulîndu-i creativitatea, interesul pentru nou, dezvoltarea gândirii, reușind să aducă o importantă contribuție la dezvoltarea întregului său potențial.

Activitatea de predare-învățare a programelor de *Educație economică și antreprenorială* trebuie să țină cont de experiența elevilor la această vîrstă, de specificul clasei și al comunității locale. De aceea, se recomandă ca la treapta gimnazială, elevii să se familiarizeze cu noțiunile economice fundamentale și cu

modul economic de gândire și să le utilizeze pentru a înțelege și soluționa probleme cu care se confruntă în activitatea curentă.

Pentru realizarea succesului școlar și a continuității Educației economice la treapta gimnazială se vor utiliza atât strategii didactice propuse în Curriculumul de educație economică, treapta primară, cât și completarea/diversificarea acestora cu diverse alte metode diactice, raportate la vârsta elevilor și sugestiilor de conținut.

Suportul didactic elaborat pentru programele de Educație economică este constituit din Ghidul pentru profesori, Caietul de lucru pentru elevi, materiale suplimentare/postere, seturi pentru diverse jocuri cu caracter economic, tabele, etc.

Ghidul pentru profesori conține sugestiile de desfășurare a orei, utilizând diverse metode didactice. Caracterul aplicativ al cursului de educație economică presupune îmbinarea metodelor tradiționale precum miniprelegerea, descrierea, explicația, conversația cu cele participativ-active – simulări pe computer sau în clasă, joc de rol, scenarii, studiu de caz, diagrama Venn, SINELG, dezbateri, proiectul, etc.

Specificul programelor de Educație economică îl constituie prezența consultantului de afaceri, care va contribui la transferul teoriei în mediul practic, în viața reală. Cea mai mare parte a activităților prevăzute pentru participarea consultantului necesită aplicarea de metode interactive - problematizarea, descoperirea dirijată, exerciții cu caracter economic, jocuri de rol, simulări. Unele sugestii referitor la implicarea consultantului de afaceri în desfășurarea orei se conțin în Ghidul pentru profesori.

Activitățile din Caietul elevului oferă posibilitate profesorului de a apela la diverse forme de lucru - individual, în perechi, în echipă, repere pentru diverse sarcini de cercetare atât în clasă, cât și pentru acasă; studii de caz, diverse tipuri de exerciții: grafice, de calcul, de soluționare a problemelor cu caracter economic, studiu de piață; elaborare de postere, elaborarea CV, a bugetului, completarea tabelor, etc.

O varietate aparte ar constitui-o lecția-joc-didactic / simulare / a unor situații cu caracter economic sau de orientare profesională a elevilor/ jocurile "Profesiile", „Succesul”, „CAPs”/, precum și *laboratorul practic* „Minifirma școlară”.

Curriculum de economie pentru ciclul gimnazial se dorește a fi și un punct de pornire pentru formarea anumitor competențe, integrarea acestora într-un sistem de cunoștințe și abilități, dezvoltate în continuare la treapta liceala sau transferate

în viața reală. În același timp el dezvoltă câmpul de cercetare și experimentare al profesorului care are datoria și libertatea de a-și stabili propriile priorități, obiective și metode de lucru pornind de la realitatea educațională cu care se confruntă.

X. STRATEGII DE EVALUARE

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Prin intermediul evaluării profesorul poate cunoaște progresul înregistrat de elevi sub mai multe aspecte: cunoștințe acumulate, capacități dezvoltate, atitudini și conduite formate, precum și factorii care au contribuit la formarea lor. Identificarea nivelului de dezvoltare a competențelor elevilor la un moment dat permite adaptarea unor decizii de corectare, reglare și îmbunătățire a activităților de predare și învățare.

Evaluarea realizată în predarea și învățarea *Educației economice și antreprenoriale* este o acțiune complexă, care vizează toată gama modificărilor de comportament la care sunt supuși elevii, conform obiectivelor specifice:

- cunoștințe acumulate: concepte, fenomene, procese, principii, legi, teorii etc. ;
- capacități intelectuale: definire, clasificare, raționare, argumentare, interpretare, gândire divergentă, creativitate;
- capacitatea de utilizare a cunoștințelor: priceperi, deprinderi, tehnici de acțiune etc. ;
- trăsături de personalitate: atitudini, opinii, conduite, decizii, comportamente;

Evaluarea presupune măsurare, posibilă doar dacă rezultatele constatate sunt supuse cuantificării riguroase. Dacă în ceea ce privește achizițiile de cunoștințe cuantificarea și măsurarea nu ridică probleme deosebite, progresele realizate sub aspect formativ (capacități intelectuale, trăsături de personalitate) sunt mai greu sau poate chiar imposibil de supus unor astfel de operații, deoarece traducerea lor în termeni de comportamente precise, direct observabile și măsurabile este mult mai dificilă. Aprecierea unor competențe nu se poate realiza prin evidențierea cantitativă a gradului în care au fost însușite deoarece ele reprezintă rezultate calitative ale învățării. Nu se poate măsura direct o competență. Totuși, consideră G. Meyer (2000, p. 47), este inexact să considerăm că nu se pot evalua decât comportamentele, deoarece nu comportamentele sunt acelea pe care le evaluăm, ci produsele lor. Nu evaluăm competențe, ci rezultatele vizibile ale acestor competențe.

Scopul acțiunii evaluative nu este doar de a constata progresele realizate de elevi în învățarea disciplinei de studiu, ci și de a adopta, pornind de la rezultatele constatate, decizii de corectare și ameliorare a activității de predare și învățare. Prin

intermediul său se stabilește un feedback eficient, care îi permite profesorului să-și reajusteze predarea, iar elevilor să-și reajusteze demersurile de învățare.

Evaluarea este centrată deopotrivă pe rezultat și pe proces. Aprecierea rezultatelor învățării elevilor stă la baza evaluării activității didactice și adoptării unor decizii de ameliorare ulterioară. Predarea și învățarea *Educației economice și antreprenoriale* presupun, așadar, evaluări de tip formativ și normativ care certifică achizițiile dobândite și fac posibilă îmbunătățirea procesului didactic.

Antrenarea elevului în autoevaluări și autoaprecieri prezintă incontestabile valențe formative. Elevul ajunge să-și formeze propria imagine de sine, dobândind mai repede conștiința progreselor realizate în studierea disciplinei și a eforturilor necesare pentru realizarea obiectivelor urmărite. Autoaprecierea contribuie la întărirea motivației intrinseci și a atitudinii pozitive față de învățare. Reușitele îl încurajează pentru continuarea studiului și aprofundarea aspectelor teoretice specifice domeniului studiat. Nereușitele trebuie astfel gestionate încât să nu descurajeze.

Succesul are un efect mobilizator, stimulatv asupra elevului, după cum insuccesul este descurajant. Prin urmare în predarea și învățarea *Educației economice și antreprenoriale* succesul se corelează pozitiv cu performanțele, cu satisfacția și dorința de a învăța. În acest fel, evaluarea rezultatelor intervenției educative devine factor de stimulare a progresului în învățare. Pentru a realiza o evaluare eficientă, în acord cu exigențele învățământului modern, este necesară utilizarea unor tehnici diverse, capabile să asigure un control adecvat al efectelor instructiv-educative.

Evaluarea trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, recomandăm utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor.

Pentru a urmări calitatea practică a demersului instructiv-educativ întreprins, profesorului de educație economică se recomandă să urmeze următorii indicatori în cadrul activităților didactice la compartimentul evaluare:

- realizarea evaluării formative;
- raportul dintre conținutul evaluării și conținutul învățării;
- raportarea aprecierii la obiective;

- raportarea aprecierii la posibilitățile fiecărui elev, rezultatele sale anterioare și la rezultatele celorlalți elevi;
- încurajează autoaprecierea și aprecierea reciprocă a elevilor;
- raportul dintre notare și norma docimologică;
- motivarea notei;

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Albulescu Ion, Albulescu Mirela, *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică aplicată*, Editura Polirom, Iași, 2000
1. Bîrzea C., *“Arta și știința educației”*, E. D. P. , București, 1995
Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactica și Pedagogică, București, 1980
Cerghit Ioan, *Perfecționarea lecției în școală modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983
Cristea Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
Christensen Roland C. , *Forme a une pense autonome*, De Boeck-Wesmael, Bruxelles, 1992
 2. Cucuș C., *“Pedagogie”*, Editura Polirom, Iași, 1996.
De Corte E. , *Les fondements de l’action didactique*, De Boeck-Wesmael, Bruxelles, 1991
De Ketelet Jean-Marie, *Guide du formateur*, De Boeck-Wesmael, Bruxelles, 1989
De Landsheere Gilbert et Vivian, *Definirea obiectivelor educației*, Editura Didactica și Pedagogica, București, 1979
Druță Maria Elena, Grumberg Cornelia, *Didactica disciplinelor economice*, Editura ASE, București, 2003
Gagne Robert M. , *Condițiile învățării*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1975
Ionescu Miron, Chiș Vasile, *Strategii de predare și învățare*, Editura Științifică, București, 1992
 3. Hazlitt H., *“Lecția de economie”*, ASE World – Enterprise, Amerocart SRL, Business Tech International Press SRL București, 1994
Mayer Robert F. , *Comment définir du objectifs pedagogiques*, Dunod, Paris, 1994
Minder Michel, *Didactique fonctionnelle*, De Boeck-Wesmael, Bruxelles, 1991

Păun Emil, *Sociopedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982

Radu Ion T. , *Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981

Ranekk S. , VăideanuG. , *Les contenus de l'education. Perspectives mondiales d'ici a l'an 2000*, UNESCO, Paris, 1987

Salade Dumitru, *Educație și personalitate*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 1995

Văideanu George, *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988

Vandevelde Lovin, *Aider a devenir*, Editions Labor, Bruxelles, 1982

RESURSE DIDACTICE:**1. Noi și Europa:**

- a. Ghid profesor II
- b. Plic nr. 2 Pașii spre succes
- c. Poster ORAȘ
- d. Caietul elevului

2. Lumea noastră:

- a. Ghid profesor II
- b. Plic nr. 2 Pașii spre succes
- c. Poster Plăcintă
- d. Caietul elevului

Eu și Economia:

- a. Ghid profesor
- b. Plic Eu și Economia
- c. Poster Succes
- d. Caietul elevului
- e. Cartele EXPERIENȚE
- f. Cartele PROFESII

Spiritul antreprenorial

- a. Ghid profesor
- b. Plic Spirit antreprenorial
- c. Caietul elevului

Economia în cifre

- a. Ghid profesor
- b. Caietul elevului

Piața internațională

- c. Ghid profesor
- d. Plic Piața internațională
- e. Caietul Piața internațională
- f. Ghidul profesorului Resursele lumii
- g. Caietul Resursele lumii

Cheia succesului

- a. Ghid profesor
- b. Plic Cheia Succesului
- c. Caietul elevului
- d. DVD Cheia Succesului

Minifirma școlară

- e. Ghid profesor
- f. Caietul elevului